

Koninklijk besluit nr. 3, van 10 december 1969, met betrekking tot de aftrekregeling voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde.

(Uitvoering van de artikelen 12, § 1, en 45 tot 49 van het Wetboek)

(officieuze cöördinatie)

Laatstelijk gewijzigd, met ingang van **02.01.2020** (KB 11.12.2019, B.S. 23.11.2019, pg. 116136)

Inhoudstafel

- AFDELING I. Voorwaarden waaraan het uitoefenen van het recht op aftrek onderworpen is. (*art. 1 - art. 4*)
- AFDELING II. Herziening van de aftrek ten aanzien van andere belasting dan die geheven van bedrijfsmiddelen. (*art. 5*)
- AFDELING III. Herziening van de aftrek ten aanzien van belasting geheven van bedrijfsmiddelen. (*art. 6 - art. 11*)
- AFDELING IV. Bepalingen met betrekking tot de aftrek volgens het algemeen verhoudingsgetal. (*art. 12 - art. 18*)
- AFDELING V. Bepalingen met betrekking tot de aftrek volgens het werkelijk gebruik van de goederen en diensten. (*art. 19 - art. 21*)
- AFDELING VI. Bijzondere bepaling. (*art. 21bis - art. 23*)

EERSTE AFDELING

Voorwaarden waaraan het uitoefenen van het recht op aftrek onderworpen is.

Artikel 1

(De tekst van KB nr. 3, artikel 1, § 2, tweede lid, werd gewijzigd met ingang van 16.05.2014 (Art. 6, KB 24.01.2015, B.S. 20.02.2015 - Ed. 2, pg. 13872))

§ 1. Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 45, §§ 1bis, 2 en 3, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, brengt de belastingplichtige, onder de voorwaarden gesteld bij de artikelen 2 tot 4 van dit besluit, de belasting in aftrek geheven van de goederen en diensten die hij bestemt voor het verrichten van in artikel 45, § 1, 1° tot 5°, van het Wetboek bedoelde handelingen.

Indien de belastingplichtige in de uitoefening van zijn economische activiteit andere handelingen verricht waarvoor geen aanspraak op aftrek bestaat, gedraagt hij zich, voor het vaststellen van de te verrichten aftrek, naar het bepaalde in de artikelen 46 en 48 van het Wetboek en 12 tot 21 van dit besluit.

§ 2. Voor aftrek komt in geen geval in aanmerking de belasting geheven van de goederen en diensten die een belastingplichtige bestemt voor privé-doeleinden of voor andere doeleinden dan die van zijn economische activiteit.

Wanneer een goed of een dienst bestemd is om gedeeltelijk voor zulke doeleinden te worden gebruikt, is het recht op aftrek naar verhouding van dat gebruik uitgesloten. Die verhouding dient door de belastingplichtige te worden bepaald onder controle van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde.

Artikel 2

(De tekst van KB nr. 3, artikel 2, werd vervangen met ingang van 01.01.2013 (Art. 4, K.B. 30.04.2013, B.S. 08.05.2013))

Het recht op aftrek ontstaat:

- 1° ten aanzien van de belasting geheven van de aan de belastingplichtige geleverde goederen en verleende diensten, op het tijdstip waarop de belasting opeisbaar wordt krachtens de artikelen 16, § 1, 17, 22, § 1 en 22bis van het Wetboek;
- 2° ten aanzien van de belasting geheven van een handeling die de belastingplichtige verricht voor de behoeften van zijn economische activiteit en die wordt gelijkgesteld met een levering door artikel 12, § 1, eerste lid, 3° en 4°, van het Wetboek, of met een dienst door artikel 19, § 2, eerste lid, 1°, of § 3, van het Wetboek, op het tijdstip waarop de belasting opeisbaar wordt krachtens de artikelen 16, § 1, 17, 22, § 1 en 22bis van het Wetboek;
- 3° ten aanzien van de belasting geheven van een invoer, op het tijdstip waarop die belasting opeisbaar wordt krachtens artikel 24 van het Wetboek;
- 4° ten aanzien van de belasting geheven van een intracommunautaire verwerving, op het tijdstip waarop die belasting opeisbaar wordt krachtens artikel 25sexies van het Wetboek;
- 5° ten aanzien van de belasting geheven van een handeling die de belastingplichtige verricht voor de behoeften van zijn economische activiteit en die wordt gelijkgesteld met een intracommunautaire verwerving door artikel 25quater van het Wetboek, op het tijdstip waarop de belasting opeisbaar wordt krachtens artikel 25sexies van het Wetboek;
- 6° ten aanzien van de belasting die verschuldigd is of voldaan wordt in de omstandigheden bedoeld in artikel 58, § 4, 7°, tweede lid, van het Wetboek, op het tijdstip bepaald in artikel 58, § 4, 7°, derde lid, van het Wetboek;
- 7° ten aanzien van de belasting geheven van een handeling bedoeld in artikel 7, § 3, van het koninklijk besluit nr. 54 met betrekking tot de andere regeling van entrepot dan douane-entrepot bedoeld in artikel 39quater van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, op het tijdstip waarop die belasting opeisbaar wordt krachtens artikel 9 van datzelfde besluit.

Artikel 3

(De tekst van KB nr. 3, artikel 3, § 1, 1° en 7°, werd gewijzigd met ingang van 07.01.2016 (Art. 4, KB 18.12.2015, B.S. 28.12.2015, Ed. 2, p. 79604))

§ 1. Om zijn recht op aftrek te kunnen uitoefenen moet de belastingplichtige:

- 1° ten aanzien van de belasting geheven van de aan hem geleverde goederen en verleende diensten, in het bezit zijn van een factuur uitgereikt overeenkomstig de artikelen 53, § 2 en 53decies, § 2, van het Wetboek waarop de vermeldingen voorkomen bedoeld in artikel 5, § 1, van het koninklijk besluit nr. 1 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde;
- 2° ten aanzien van de belasting geheven van een handeling die hij verricht voor de behoeften van zijn economische activiteit en die wordt gelijkgesteld met een levering door artikel 12, § 1, eerste lid, 3° en 4° van het Wetboek, of met een dienst door artikel 19, § 2, eerste lid, 1°, of § 3, van het Wetboek, het in artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 1,

- met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde bedoelde stuk opmaken en de verschuldigde belasting opnemen in de aangifte met betrekking tot het tijdvak waarin ze opeisbaar wordt;
- 3° ten aanzien van de belasting geheven van de andere invoeren dan die bedoeld onder 4°, in het bezit zijn van een invoerdocument dat hem als geadresseerde aanwijst en dat de betaling van de belasting vaststelt;
- 4° ten aanzien van de belasting geheven van de invoeren gedaan onder het stelsel van de verlegging van de heffing naar het binnenland, de verschuldigde belasting opnemen in de aangifte met betrekking tot het tijdvak waarin ze opeisbaar wordt;
- 5° ten aanzien van de belasting geheven van intracommunautaire verwervingen van goederen, in het bezit zijn van een factuur uitgereikt overeenkomstig de wettelijke bepalingen die van kracht zijn in de lidstaat van waaruit die goederen zijn verzonden of vervoerd, of bij gebreke van een dergelijk factuur, het stuk bedoeld in artikel 9, § 1, van het koninklijk besluit nr. 1 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde en hetzij de verschuldigde belasting opnemen in de aangifte met betrekking tot het tijdvak waarin ze opeisbaar wordt, hetzij in de gevallen bedoeld in de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit nr. 46 tot regeling van de aangifte van de intracommunautaire verwerving van vervoermiddelen en van de betaling van de ter zake verschuldigde BTW in het bezit zijn van de in artikel 1 van genoemd besluit bedoelde bijzondere aangifte;
- 6° ten aanzien van de belasting geheven van een handeling die de belastingplichtige verricht voor de behoeften van zijn economische activiteit en die met een intracommunautaire verwerving wordt gelijkgesteld door artikel 25quater van het Wetboek, in het bezit zijn van het transfertdocument opgesteld overeenkomstig de wettelijke bepalingen die van kracht zijn in de lidstaat van waaruit deze goederen zijn verzonden of vervoerd of bij gebreke ervan, het in artikel 9, § 3, van het koninklijk besluit nr. 1 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde bedoelde stuk en de verschuldigde belasting opnemen in de aangifte met betrekking tot het tijdvak waarin ze opeisbaar wordt;
- 7° ten aanzien van de belasting geheven van de handelingen waarvoor hij, bij toepassing van artikel 51, § 2, eerste lid, 1°, 2°, 5° en 6° of § 4, of van artikel 55, § 6, van het Wetboek, ertoe gehouden is zelf de opeisbare belasting te voldoen, in het bezit zijn van een factuur uitgereikt overeenkomstig de artikelen 53, § 2 en 53decies, § 2, van het Wetboek of, bij gebreke van een dergelijke factuur, van het bedoelde stuk in artikel 9, § 1, van het koninklijk besluit nr. 1 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde of in artikel 5, § 2, van het koninklijk besluit nr. 31 van 2 april 2002 met betrekking tot de toepassingsmodaliteiten van de belasting over de toegevoegde waarde ten aanzien van de handelingen verricht door niet in België gevestigde belastingplichtigen en de verschuldigde belasting opnemen in de aangifte met betrekking tot het tijdvak waarin ze opeisbaar wordt.

§ 2. In afwijking van § 1 kan in de gevallen bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit nr. 1 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde, de aftrek worden verricht met inachtneming van de door of vanwege de Minister van Financiën gestelde voorwaarden.

Artikel 4

(De tekst van KB nr. 3, artikel 4 is van toepassing met ingang van 07.07.2003 (Art. 1, KB 16.06.2003, B.S. 27.06.2003))

De belastingplichtige oefent zijn recht op aftrek globaal uit door op het totaalbedrag van de belasting verschuldigd voor een aangiftetijdvak, het totaalbedrag toe te rekenen van de

belasting waarvoor het recht op aftrek tijdens hetzelfde tijdvak is ontstaan en uitgeoefend kan worden krachtens artikel 3.

Wanneer de formaliteiten waaraan het uitoefenen van het recht op aftrek onderworpen is, niet tijdig worden vervuld en, in het bijzonder, wanneer de in artikel 3, § 1, 1°, bedoelde factuur werd uitgereikt na het verstrijken van de termijn voorgeschreven door artikel 4, § 1, van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992, wordt dat recht uitgeoefend in de aangifte met betrekking tot het tijdvak waarin de formaliteiten worden vervuld of in een aangifte betreffende een volgend tijdvak, ingediend vóór het verstrijken van het derde kalenderjaar volgend op dat waarin de af te trekken belasting opeisbaar is geworden.

AFDELING II

Herziening van de aftrek ten aanzien van andere belasting dan die geheven van bedrijfsmiddelen.

Artikel 5

(De tekst van KB nr. 3, artikel 5, werd vervangen met ingang van 01.01.2011 (Art. 2, KB 19.12.2010, B.S. 24.12.2010))

§ 1. De belastingplichtige herziet de oorspronkelijk verrichte aftrek:

- 1° wanneer die aftrek meer of minder bedraagt dan die welke hij mocht verrichten op het tijdstip waarop de bij artikel 4 bedoelde formaliteiten vervuld waren;
- 2° in het geval bedoeld bij artikel 79, § 1, tweede lid, van het Wetboek;
- 3° wanneer zich wijzigingen voordoen in de factoren die aan de berekening van de gedane aftrek ten grondslag liggen, zoals de wijzigingen bedoeld in de artikelen 15 en 19 of de wijzigingen in het geval dat een belastingplichtige die uitsluitend handelingen verrichtte die recht op aftrek verleenden, vervolgens handelingen verricht waarvoor er geen aanspraak op aftrek is;
- 4° wanneer hij ieder recht op aftrek verliest, wat betreft de nog niet vervreemde lichamelijke roerende goederen en de nog niet-gebruikte diensten op het tijdstip van dat verlies.

§ 2. Ten aanzien van de belasting geheven van de diensten met betrekking tot de goederen bedoeld in artikel 1, § 9, van het Wetboek die geen recht op aftrek verleenden op het tijdstip waarop de belasting verschuldigd was, herziet de belastingplichtige de aftrek wanneer deze diensten nadien worden gebruikt voor het verrichten van handelingen waarvoor aanspraak op aftrek bestaat.

§ 3. De toepassing van dit artikel wordt geregeld door of vanwege de Minister van Financiën.

AFDELING III

Herziening van de aftrek ten aanzien van belasting geheven van bedrijfsmiddelen.

Artikel 6

(De tekst van KB nr. 3, artikel 6 is van toepassing met ingang van 18.05.2007 (Art. 125, W 27.04.2007) B.S. 08.05.2007)

Onder bedrijfsmiddelen, waarvoor de aftrek van belasting onderworpen is aan herziening overeenkomstig artikel 48, § 2, van het Wetboek, moet worden verstaan, de lichamelijke goederen, de zakelijke rechten bedoeld in artikel 9, tweede lid, 2°, van het Wetboek en de diensten die bestemd zijn om op een duurzame wijze te worden gebruikt als werkinstrumenten of exploitatiemiddelen. In het eerste lid worden evenwel niet bedoeld verpakkingsmiddelen, klein materieel, klein gereedschap en kantoorbehoeften, wanneer die goederen voldoen aan de door de minister van Financiën gestelde criteria.

De in dit artikel bedoelde bepalingen gelden eveneens voor de toepassing van de artikelen 12, § 1, en 19, § 2, van het Wetboek.

Artikel 7

(De tekst van KB nr. 3, artikel 7, is van toepassing met ingang van 18.05.2007 (Art. 126, W 27.04.2007, B.S. 08.05.2007))

Onder de belasting waarvan de aftrek onderworpen is aan herziening overeenkomstig artikel 48, § 2, van het Wetboek, dient te worden verstaan de belasting geheven op de aankoop, de intracommunautaire verwerving, de invoer of de handelingen die strekken of bijdragen tot de totstandkoming, het omvormen of het verbeteren van in artikel 6, eerste lid, bedoelde bedrijfsmiddelen. Voor de toepassing van het vorige lid, is geen belasting waarvan de aftrek onderworpen is aan herziening:

- 1° de belasting die wordt geheven op herstellings- of onderhoudswerk, aan bedrijfsmiddelen, alsmede de belasting die wordt geheven op de aankoop, de intracommunautaire verwerving of de invoer van reserve-onderdelen die voor zulk werk bestemd zijn;
- 2° de belasting die wordt geheven op de huur van bedrijfsmiddelen en, meer algemeen, op de overdracht van het genot van bedrijfsmiddelen of het verlenen van rechten op dat genot.

Artikel 8

(De tekst van KB nr. 3, artikel 8, eerste lid, 2°, is van toepassing met ingang van 01.01.2011 (Art. 3, KB 19.12.2010, B.S. 24.12.2010))

De belastingplichtige herziet de oorspronkelijk verrichte aftrek voor bedrijfsmiddelen:

- 1° wanneer die aftrek meer of minder bedraagt dan die welke hij mocht verrichten op het tijdstip waarop de bij artikel 4, bedoelde formaliteiten vervuld waren;
- 2° in het geval bedoeld bij artikel 79, § 1, tweede lid, van het Wetboek.

De toepassing van dit artikel wordt geregeld door of vanwege de Minister van Financiën.

Artikel 9

(De tekst van KB nr. 3, artikel 9, § 2, tweede lid, 2° en 3°, werd gewijzigd met ingang van 02.01.2020 (Art. 5, K.B. 11.12.2019, B.S. 23.12.2019, pg. 116136)) (1)

§ 1. Ten aanzien van de belasting geheven van bedrijfsmiddelen, is de aftrek die oorspronkelijk door de belastingplichtige werd verricht onderworpen aan herziening gedurende een tijdvak van vijf jaar overeenkomstig artikel 48, § 2, eerste lid, van het Wetboek, te rekenen vanaf 1 januari van het jaar waarin de bedrijfsmiddelen in gebruik werden genomen.

§ 2. Ten aanzien van de belasting geheven van onroerende bedrijfsmiddelen, wordt dit tijdvak evenwel op vijftien jaar gebracht overeenkomstig artikel 48, § 2, tweede lid, van het Wetboek.

Onder belasting geheven van onroerende bedrijfsmiddelen wordt verstaan de belasting geheven van:

- 1° de handelingen die strekken of bijdragen tot de oprichting van goederen bedoeld in artikel 1, § 9, eerste lid, 1°, van het Wetboek;
- 2° de verkrijging van goederen bedoeld in artikel 1, § 9, eerste lid, van het Wetboek;
- 3° de verkrijging van een in artikel 9, tweede lid, 2°, van het Wetboek bedoeld zakelijk recht op goederen bedoeld in artikel 1, § 9, eerste lid, van het Wetboek.

§ 3. In afwijking van de paragrafen 1 en 2, bedraagt het herzieningstijdvak vijftientwintig jaar ten aanzien van de belasting geheven van gebouwen of gedeelten van gebouwen, desgevallend met het bijhorend terrein, die worden verhuurd onder de voorwaarden van artikel 44, § 3, 2°, d), van het Wetboek.

Voor de toepassing van het eerste lid, worden bedoeld de belasting geheven van:

- 1° de handelingen die strekken of bijdragen tot de oprichting van een gebouw of een gedeelte van een gebouw;
- 2° de verkrijging van goederen bedoeld in het eerste lid;
- 3° de verkrijging van een in artikel 9, tweede lid, 2°, van het Wetboek bedoeld zakelijk recht op goederen bedoeld in het eerste lid.

§ 4. Het tijdvak bedoeld in paragraaf 3 is van toepassing ongeacht eventuele latere wijzigingen in het gebruik van de bedoelde goederen wanneer die goederen het voorwerp hebben uitgemaakt van een verhuur bedoeld in artikel 44, § 3, 2°, d), van het Wetboek:

- 1° vanaf hun eerste ingebruikneming;
- 2° na hun eerste ingebruikneming maar binnen een tijdvak van vijftien jaar te rekenen vanaf 1 januari van het jaar van hun eerste ingebruikneming.

In de situatie bedoeld in het eerste lid, 2°, vervangt het tijdvak bedoeld in paragraaf 3 het tijdvak bedoeld in paragraaf 2 vanaf 1 januari van het jaar waarin de bedoelde goederen worden verhuurd onder de voorwaarden van artikel 44, § 3, 2°, d), van het Wetboek. Voor de berekening van het bedrag van de belasting die vanaf dat tijdstip voor herziening vatbaar is, wordt het tijdvak bedoeld in paragraaf 3 geacht een aanvang genomen te hebben vanaf 1 januari van het jaar waarin de betrokken goederen het voorwerp hebben uitgemaakt van de eerste ingebruikneming.

(1) Artikel 9, § 1, is van toepassing op de bedrijfsmiddelen waarvoor het recht op aftrek van de btw geheven van die bedrijfsmiddelen ten vroegste op 1 januari 2019 voor de eerste keer is ontstaan.
De bedrijfsmiddelen waarvan het recht op aftrek van de btw geheven van die bedrijfsmiddelen is ontstaan vóór 1 januari 2019, blijven onderworpen aan artikel 9, § 1, in de versie van kracht vóór de inwerkingtreding van dit besluit. (Art. 9, KB 12.05.2019)

Artikel 10

(De tekst van KB nr. 3, artikel 10 is van toepassing met ingang van 01.04.2007 (Art. 103, W 27.04.2007) B.S. 08.05.2007 - Erratum B.S. 23.05.2007

§ 1. De in het vorige artikel bedoelde herziening moet worden verricht wanneer gedurende het in dat artikel bedoelde tijdvak:

- 1° het bedrijfsmiddel door de belastingplichtige geheel of gedeeltelijk wordt gebruikt voor privé-doeleinden of ter verwezenlijking van handelingen die geen recht op aftrek verlenen, of die recht op aftrek verlenen in een andere verhouding dan die welke als grondslag heeft gediend voor de oorspronkelijke aftrek; deze bepaling geldt evenwel niet wanneer het hele privé-gebruik aanleiding geeft tot een belastbare levering in de zin van artikel 12, § 1, 1° of 2°, van het Wetboek;
- 2° enige wijziging is ingetreden in de factoren die, met inachtneming van de uitgeoefende economische activiteit, aan de berekening van de aftrek gedaan voor het bedrijfsmiddel ten grondslag hebben gelegen;
- 3° het bedrijfsmiddel het voorwerp is van een handeling die recht op aftrek verleent en in de mate waarin de aftrek van de belasting geheven op dat goed een beperking heeft ondergaan andere dan die voortspruitend uit artikel 45, § 2, van het Wetboek;
- 4° het bedrijfsmiddel ophoudt in de onderneming te bestaan of wanneer het niet meer gebruikt wordt voor de BTW-eenheid ingevolge de uittreding van één van haar leden, tenzij wordt aangetoond dat zulks het gevolg is van een handeling die recht op aftrek verleent of dat het bedrijfsmiddel vernietigd of onvreemd werd;
- 5° iemand de hoedanigheid van belastingplichtige verliest of wanneer hij toetreedt tot een BTW-eenheid, of nog slechts handelingen verricht die geen recht op aftrek verlenen wat betreft de aan herziening onderworpen onroerende goederen uit hun aard en de zakelijke rechten, tenzij die goederen het voorwerp hebben uitgemaakt van een levering die recht op aftrek verleent of die zakelijke rechten met toepassing van de belasting werden overgedragen of wederovergedragen.

In het geval van het 3° wordt het bedrag van de belasting, dat ingevolge de herziening in aftrek mag worden gebracht, beperkt tot het bedrag dat wordt bekomen door de maatstaf van heffing voor de levering te vermenigvuldigen met het tarief waartegen de belasting, waarvan de aftrek wordt herzien, werd berekend.

§ 2. De herziening moet ook worden verricht wanneer gedurende het in het vorig artikel bedoelde tijdvak:

- het bedrijfsmiddel dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de in § 1, eerste lid, 4°, bedoelde herziening, gebruikt wordt door het uittredend lid van de BTW-eenheid ter verwezenlijking van handelingen die recht op aftrek verlenen;
- het bedrijfsmiddel dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de in § 1, eerste lid, 5°, bedoelde herziening, door de btw-eenheid gebruikt wordt ter verwezenlijking van handelingen die recht op aftrek verlenen.

§ 3. In het kader van het stelsel van de BTW-eenheid kunnen de bedragen verschuldigd ingevolge de in § 1, eerste lid, 4° en 5°, bedoelde herzieningen, worden verrekend met het bedrag van de belasting die in aftrek kan worden gebracht overeenkomstig de in § 2 bedoelde herziening.

Deze verrekening vereist de schriftelijke toestemming van het betrokken lid en van de vertegenwoordiger van de BTW-eenheid.

De verrekening moet gebeuren in hoofde van de BTW-eenheid.

Daartoe moet aan de BTW-controlekantoren waaronder de BTW-eenheid en het betrokken lid ressorteren, een inventaris worden verstrekt van de aan herziening onderworpen goederen, waarvan het model is vastgesteld door of vanwege de minister van Financiën, en van een afschrift van de bovenbedoelde toestemming.

Artikel 11

(De tekst van KB nr. 3, artikel 11, § 1, werd vervangen, §§ 2 en 3 gewijzigd en § 4 vervangen, met ingang van 27.05.2019 (Art. 2, KB 12.05.2019, B.S. 27.05.2019, pg. 50443))

§ 1. De herziening bedoeld in artikel 10, § 1, 1°, die wordt berekend op de wijze bepaald in artikel 1, § 2, wordt verricht tot beloop van een vijfde, een vijftiende of een vijftiendste, volgens het onderscheid gemaakt in artikel 9, naargelang de aard of het gebruik van het goed, van het bedrag van de oorspronkelijk in aftrek gebrachte belasting, voor ieder jaar waarin een wijziging in het gebruik intreedt.

In het geval bedoeld in artikel 9, § 4, eerste lid, 2°, wordt de herziening bedoeld in het eerste lid voor het tijdvak vanaf 1 januari van het jaar waarin de wijziging in het gebruik zich heeft voorgedaan tot het vijftiendste jaar dat volgt op de ingebruikneming van het goed, jaarlijks verricht tot beloop van een bedrag dat het resultaat is van de breuk met:

- 1° in de teller: het totale bedrag van de in aftrek gebrachte belasting dat nog niet aan herziening werd onderworpen op het moment van de wijziging in het gebruik;
- 2° in de noemer: het aantal nog niet verlopen jaren van de herzieningstermijn van vijftiend jaar op het moment van de wijziging in het gebruik.

Wanneer het bedrijfsmiddel geheel wordt gebruikt voor privédoeleinden of ter verwezenlijking van handelingen die geen recht op aftrek verlenen, wordt de herziening in eenmaal verricht, voor het jaar waarin de wijziging in het gebruik intreedt en voor de nog te lopen jaren.

§ 2. De bij artikel 10, § 1, 2°, bedoelde herziening wordt ieder jaar verricht tot beloop van een vijfde, een vijftiende of een vijftiendste volgens het geval, van het bedrag van de oorspronkelijk in aftrek gebrachte belasting, overeenkomstig de regelen gegeven door of ter uitvoering van de artikelen 12 tot 21 van dit besluit.

§ 3. De bij artikel 10, § 1, 3° tot 5° en § 2, bedoelde herziening wordt in eenmaal verricht voor het jaar waarin de oorzaak van de herziening zich heeft voorgedaan en voor de nog te lopen jaren van het herzieningstijdvak tot beloop, volgens het geval, van een vijfde, een vijftiende of een vijftiendste per jaar:

- 1° in de gevallen bedoeld in artikel 10, § 1, 3°, van het bedrag van de belasting welke de in die bepaling bedoelde beperking van de aftrek heeft ondergaan;
- 2° in de gevallen bedoeld in artikel 10, § 1, 4° en 5° en § 2, van het bedrag van de oorspronkelijk in aftrek gebrachte belasting.

§ 4. De belastingplichtige die de aftrek van de belasting geheven van onroerende bedrijfsmiddelen heeft verricht, is gehouden de boeken, de stukken, de facturen, de contracten, de rekeninguittreksels en de andere stukken, vermeld in artikel 60, §§ 1 en 4, van het Wetboek met betrekking tot de handelingen opgesomd in artikel 9, § 2, tweede lid, gedurende vijftien jaar te bewaren.

Die termijn bedraagt vijftiend jaar voor de boeken, documenten, facturen, contracten, stukken, rekeninguittreksels en andere documenten die betrekking hebben op de handelingen opgesomd in artikel 9, § 3.

De bewaringstermijnen bedoeld in het eerste en het tweede lid beginnen te lopen vanaf 1 januari van het jaar volgend op hun sluiting wat boeken betreft, hun datum wat stukken betreft of het laatste jaar waarin een geïnformatiseerd systeem als bedoeld in artikel 60, § 4, derde lid, van het Wetboek, wordt gebruikt.

De bewaringstermijn begint evenwel te lopen vanaf 1 januari van het jaar waarin het bedrijfsmiddel in gebruik werd genomen, wanneer dat tijdstip valt na die welke worden bepaald in het derde lid.

§ 5. De belastingplichtige houdt een tabel van zijn bedrijfsmiddelen, die het mogelijk maakt de aftrek en de herzieningen die hij heeft verricht te controleren.

Voor de toepassing van artikel 60 van het Wetboek moet de tabel betreffende een bepaald bedrijfsmiddel worden bewaard gedurende een tijdvak van zeven jaren te rekenen vanaf het verstrijken van het in artikel 9 van dit besluit bedoelde herzieningstijdvak.

§ 6. De toepassing van dit artikel wordt geregeld door of vanwege de Minister van Financiën.

AFDELING IV

Bepalingen met betrekking tot de aftrek volgens het algemeen verhoudingsgetal.

Artikel 12

(De tekst van KB nr. 3, artikel 12, is van toepassing met ingang van 01.01.1971 (KB 10.12.1969))

Het bij artikel 46, § 1, van het Wetboek bedoelde algemeen verhoudingsgetal is een breuk:

- 1° met als teller, het totaalbedrag, vastgesteld per kalenderjaar, van de handelingen, waarvoor aanspraak op aftrek bestaat;
- 2° met als noemer, het totaalbedrag, vastgesteld per kalenderjaar, zowel van de handelingen opgenomen in de teller als van de handelingen waarvoor geen aanspraak op aftrek bestaat.

De van de handelingen geheven belasting is niet begrepen in de bedragen bedoeld in 1° en 2°.

Het algemeen verhoudingsgetal wordt uitgedrukt in procenten. De wijze van berekening en afronding ervan wordt bepaald door of vanwege de Minister van Financiën.

Artikel 13

(De tekst van KB nr. 3, artikel 13, lid 1, 2° is van toepassing met ingang van 01.01.1993 (Art.10, KB 29.12.1992))

In afwijking van het vorige artikel worden voor de berekening van het algemeen verhoudingsgetal niet in aanmerking genomen:

- 1° de opbrengst van het afstoten van bedrijfsmiddelen die door de belastingplichtige in zijn bedrijf werden gebruikt;
- 2° de opbrengsten van en de inkomsten uit onroerende en uit financiële verrichtingen, tenzij die verrichtingen behoren tot een specifieke economische activiteit van dien aard;

- 3° het bedrag van de handelingen in het buitenland, wanneer ze worden verricht door een bedrijfszetel die onderscheiden is van de in België gevestigde zetel en de uitgaven met betrekking tot die handelingen niet rechtstreeks door deze laatste zetel worden gedragen.

Artikel 14

(De tekst van KB nr. 3, artikel 14, is opgeheven met ingang van 01.01.1978 (Art. 19, KB 31.03.1978))

(opgeheven)

Artikel 15

(De tekst van KB nr. 3, artikel 15, is van toepassing met ingang van 18.09.2001 (Art. 3, KB 05.09.2001))

Voor ieder kalenderjaar wordt het algemeen verhoudingsgetal voorlopig vastgesteld aan de hand van het bedrag van de handelingen die in de loop van het vorige jaar werden verricht. Wanneer een dergelijke referentie ontbreekt of niet relevant is, wordt het verhoudingsgetal voorlopig door de belastingplichtige geraamd uitgaande van de exploitatievooruitzichten.

Het definitieve verhoudingsgetal wordt voor ieder jaar vastgesteld uiterlijk op 20 april van het volgende jaar.

Wanneer het definitieve verhoudingsgetal groter is dan het voorlopig verhoudingsgetal, mag de belastingplichtige een bijkomende aftrek verrichten gelijk aan het verschil tussen de aftrek berekend overeenkomstig het definitieve verhoudingsgetal en de aftrek berekend overeenkomstig het voorlopig verhoudingsgetal. In het tegenovergestelde geval moet de belastingplichtige een bedrag aan belasting terugstorten gelijk aan het vastgestelde verschil.

Ieder verhoudingsgetal moet worden verantwoord in een berekeningsblad waarin alle elementen bedoeld in de artikelen 12 en 13, in aanmerking genomen voor het bepalen van dat getal, worden opgenomen. De belastingplichtige dient dat berekeningsblad in bij het daartoe aangewezen BTW-kantoor, uiterlijk op de datum van het indienen van de aangifte bedoeld in artikel 18, §§ 1 en 2, van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992, waarin dat verhoudingsgetal voor het eerst wordt aangewend. Het berekeningsblad dient te verwijzen naar die aangifte.

Artikel 16

(De tekst van KB nr. 3, artikel 16, werd vervangen met ingang van 27.05.2019 (Art. 3, KB 12.05.2019, M.B. 27.05.2019, Ed. 1, pg. 50443))

Ten aanzien van de belasting geheven van bedrijfsmiddelen, wordt de oorspronkelijke aftrek verricht aan de hand van het voorlopig verhoudingsgetal van het jaar waarin het recht op aftrek ontstaat. Die aftrek wordt herzien, op de wijze bepaald in artikel 15, aan de hand van het definitieve verhoudingsgetal van het jaar waarin het bedrijfsmiddel in gebruik werd genomen. Die eerste herziening heeft betrekking op het totaalbedrag van de oorspronkelijk in aftrek gebrachte belasting.

De volgende herzieningen hebben jaarlijks betrekking op een vijfde, een vijftiende of een vijfentwintigste, volgens het onderscheid gemaakt in artikel 9, naargelang de aard en het gebruik van het goed, van het bedrag van de overeenkomstig het eerste definitieve verhoudingsgetal in aftrek gebrachte belasting. De belastingplichtige verricht deze herzieningen door dat verhoudingsgetal te vergelijken met het definitieve verhoudingsgetal van ieder van de vier, veertien of vierentwintig in aanmerking te nemen jaren.

Artikel 17

(De tekst van KB nr. 3, artikel 17, is van toepassing met ingang van 01.01.1971 (KB 10.12.1969))

§ 1. De belastingplichtige is ervan ontheven de bij de artikelen 15 en 16 bedoelde herziening te verrichten, wanneer het verschil tussen de in aanmerking te nemen verhoudingsgetallen niet tien percent bereikt.

Deze bepaling vindt geen toepassing in geval van herziening van een verhoudingsgetal dat voorlopig werd geraamd uitgaande van de exploitatievooruitzichten.

§ 2. De belastingplichtige kan afzien van de ontheffing van de herzieningsplicht waarin § 1 voorziet, op voorwaarde dat hij zulks doet voor ten minste vijf achtereenvolgende jaren en daarvan kennis geeft aan de administratie in het berekeningsblad waarvan sprake in artikel 15, laatste lid.

Artikel 18

(De tekst van KB nr. 3, artikel 18, eerste lid is van toepassing met ingang van 01.01.2011 (Art. 6, KB 19.12.2010, B.S. 24.12.2010))

Door of vanwege de Minister van Financiën kan, in de door of namens hem te bepalen gevallen, worden afgeweken van de artikelen 5, § 1, 4°, 10, § 1, 5°, 12 en 15 tot 17.

De wijze van herziening van de aftrek wordt bepaald door of vanwege de Minister van Financiën:

- 1° Wanneer iemand die uitsluitend handelingen verricht die recht op aftrek verlenen, tevens handelingen begint te stellen die geen recht op aftrek verlenen of een gedeelte van zijn economische activiteit stopzet;
- 2° wanneer iemand die zowel handelingen verricht die recht op aftrek verlenen als handelingen die geen recht op aftrek verlenen, uitsluitend handelingen begint te stellen die recht op aftrek verlenen;
- 3° wanneer een persoon die zowel handelingen verricht die recht op aftrek verlenen als handelingen die geen recht op aftrek verlenen, overgaat van de bij de artikelen 19 tot 21 van dit besluit bedoelde regeling waarbij de aftrek geschiedt volgens het werkelijke gebruik van de goederen en diensten, naar de regeling waarbij de aftrek geschiedt volgens het algemeen verhoudingsgetal, en omgekeerd;

AFDELING V

Bepalingen met betrekking tot de aftrek volgens het werkelijk gebruik van de goederen en diensten.

Artikel 19

(De tekst van KB nr. 3, artikel 19, is van toepassing met ingang van 01.01.1971 (KB 10.12.1969))

De belastingplichtige die de aftrek verricht volgens het werkelijk gebruik van de goederen en diensten, krachtens artikel 46, § 2, van het Wetboek, moet die aftrek herzien wanneer de goederen en diensten niet worden gebruikt in de bedrijfsafdeling waarvoor ze bestemd waren.

Die herziening heeft de terugstorting tot gevolg van de oorspronkelijk in aftrek gebrachte belasting wanneer de goederen en diensten, geheel of gedeeltelijk, worden overgebracht van een bedrijfsafdeling waarvan de handelingen recht op aftrek geven naar een bedrijfsafdeling waarvan de handelingen geen recht op aftrek geven. Ze heeft een bijkomende aftrek tot gevolg in het tegenovergestelde geval. Ten aanzien van de belasting geheven van bedrijfsmiddelen wordt de herziening verricht overeenkomstig artikel 20.

Artikel 20

(De tekst van KB nr. 3, artikel 20, leden 1, 2 en 3, werd gewijzigd met ingang van 02.01.2020 (Art. 6, KB 11.12.2019, B.S. 23.11.2019, pg. 116136))

De in artikel 19 bedoelde herziening wordt verricht wanneer een wijziging in het gebruik van de bedrijfsmiddelen intreedt vóór het verstrijken van het vierde, het veertiende of het vierentwintigste jaar na dat waarin de bedrijfsmiddelen in gebruik werden genomen, volgens het in artikel 9, naargelang de aard of het gebruik van het goed gemaakte onderscheid.

Wanneer het bedrijfsmiddel overgaat van een bedrijfsafdeling waarvan de handelingen recht op aftrek geven naar een bedrijfsafdeling waarvan de handelingen geen recht op aftrek geven, is het terug te storten bedrag gelijk aan de oorspronkelijk in aftrek gebrachte belasting, verminderd met een vijfde, een vijftiende of een vijfentwintigste, volgens hetzelfde onderscheid, per jaar dat verstreken is vóór het jaar waarin de wijziging in het gebruik is ingetreden.

Wanneer het bedrijfsmiddel overgaat van een bedrijfsafdeling waarvan de handelingen geen recht op aftrek geven naar een bedrijfsafdeling waarvan de handelingen wel dat recht geven, is het bedrag van de aftrek gelijk aan de belasting die oorspronkelijk niet kon worden afgetrokken, verminderd met een vijfde, een vijftiende of een vijfentwintigste volgens het hierboven gemaakte onderscheid.

Artikel 21

(De tekst van KB nr. 3, artikel 21, tweede lid, 3°, werd opgeheven met ingang van 01.01.2012 (Art.1, KB 09.01.2012, B.S. 23.01.2012))

De toepassing van de artikelen 19 en 20 wordt geregeld door of vanwege de Minister van Financiën.

Door of namens hem wordt onder meer de wijze van herziening van de aftrek bepaald:

- 1° wanneer iemand die uitsluitend handelingen verricht die recht op aftrek verlenen, tevens handelingen begint te stellen die geen recht op aftrek verlenen of een gedeelte van zijn economische activiteit stopzet;
- 2° wanneer iemand die zowel handelingen verricht die recht op aftrek verlenen als handelingen die geen recht op aftrek verlenen, uitsluitend handelingen begint te stellen die recht op aftrek verlenen;

Afdeling VI

Bijzondere bepaling

Artikel 21bis

(De tekst van KB nr. 3, artikel 21bis, § 1, tweede lid, werd gewijzigd met ingang van 27.05.2019 (Art. 5, KB 12.05.2019, B.S. 27.05.2019, Ed. 1, pg. 50443))

§ 1. Wanneer een belastingplichtige die op grond van artikel 44 van het Wetboek vrijgestelde leveringen van goederen of diensten verricht die geen recht op aftrek geven, voor diezelfde handelingen belastingplichtige wordt met recht op aftrek, kan hij bij wijze van herziening zijn recht op aftrek uitoefenen voor:

- 1° de andere goederen en diensten dan bedrijfsmiddelen, die nog niet werden gebruikt of verbruikt op het tijdstip van de wijziging van de belastingregeling;
- 2° de bedrijfsmiddelen die bij die wijziging nog bestaan, voor zover die goederen nog bruikbaar zijn en de termijn bepaald bij artikel 48, § 2, van het Wetboek nog niet is verstreken.

Voor bedrijfsmiddelen is het bedrag van de herziening gelijk aan de belasting die niet in aftrek kon worden gebracht, verminderd met een vijfde of een vijftiende volgens het onderscheid gemaakt naargelang de aard van het goed overeenkomstig artikel 9, per jaar vanaf 1 januari van het jaar dat overeenkomstig artikel 2 in aanmerking moet worden genomen voor de berekening van de aftrek tot 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de wijziging van belastingregeling zich heeft voorgedaan.

Deze herziening gebeurt bij toepassing van de artikelen 45 tot 49 van het Wetboek en overeenkomstig de regels van artikel 3.

§ 2. De herziening is afhankelijk van de indiening bij het controlekantoor van de belasting over de toegevoegde waarde waaronder de belastingplichtige ressorteert van een inventaris van de op het tijdstip van de wijziging nog niet gebruikte of verbruikte goederen en diensten en van een staat van de op dat tijdstip nog bruikbare bedrijfsmiddelen.

Die stukken worden opgemaakt in twee exemplaren waarvan er één bestemd is voor het controlekantoor van de belasting over de toegevoegde waarde. Ze vermelden op gedetailleerde wijze de goederen en diensten die in aanmerking worden genomen voor de herziening, de datum en het nummer van de factuur van de aankoop of het invoerdocument, de maatstaf van heffing waarover ze met de belasting over de toegevoegde waarde werden belast en het te regulariseren bedrag.

§ 3. De herziening wordt tot beloop van het passende bedrag verricht door toerekening op het aan de Staat verschuldigde bedrag van de belasting in vak 71 van kader VI van de periodieke aangifte bedoeld in artikel 53, § 1, eerste lid, 2°, van het Wetboek. Wanneer het eindresultaat van deze toerekening een door de Staat verschuldigd bedrag is, wordt dat bedrag naar de volgende aangiftetijdvakken overgebracht tot passend beloop van vak 71 van deze aangiften.

§ 4. Door of vanwege de Minister van Financiën worden de toepassingsmodaliteiten van de herziening en de wijze bepaald waarop deze wordt verricht.

Artikel 21ter

(De tekst van artikel 21ter, werd ingevoerd met ingang van 27.05.2019 (Art. 6, KB 12.05.2019, B.S. 27.05.2019, Ed. 1, pg. 50443) (2))

§ 1. Wanneer een belastingplichtige een gebouw of een gedeelte van een gebouw verhuurt overeenkomstig artikel 44, § 3, 2°, d), van het Wetboek, kan hij zijn recht op aftrek uitoefenen bij wijze van regularisatie voor:

- 1° de belasting geheven van de andere goederen en diensten dan bedrijfsmiddelen, die nog niet werden gebruikt of verbruikt en die geen volledig recht op aftrek verleenden op het tijdstip waarop de belasting opeisbaar is geworden, wanneer die goederen en diensten vervolgens gebruikt worden om handelingen te verrichten bedoeld in dit lid;
- 2° de belasting geheven van de bedrijfsmiddelen die het voorwerp uitmaken van de handelingen bedoeld in dit lid en die geen volledig recht op aftrek verleenden op het tijdstip waarop de belasting opeisbaar is geworden, voor zover het tijdvak bepaald bij artikel 48, § 2, van het Wetboek niet is verstreken;
- 3° de belasting geheven van de bedrijfsmiddelen waarmee de belastingplichtige handelingen verricht bedoeld in dit lid, en die geen volledig recht op aftrek verleenden op het tijdstip waarop de belasting opeisbaar is geworden, voor zover het tijdvak bepaald bij artikel 48, § 2, van het Wetboek niet is verstreken.

Voor de belasting geheven van bedrijfsmiddelen is het bedrag van de regularisatie gelijk aan de belasting die niet in aftrek kon worden gebracht, verminderd met een vijfde of een vijftiende volgens het onderscheid gemaakt in artikel 9, naargelang de aard of het gebruik van het goed, per jaar, vanaf 1 januari van het jaar dat overeenkomstig de artikelen 2 en 9 in aanmerking moet worden genomen voor de berekening van de aftrek tot 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de verhuur bedoeld in het eerste lid een aanvang neemt.

Deze regularisatie gebeurt bij toepassing van de artikelen 45 tot 49 van het Wetboek en overeenkomstig de regels van artikel 3.

§ 2. De regularisatie is afhankelijk van de indiening bij de bevoegde dienst van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde waaronder de belastingplichtige ressorteert van een inventaris van de goederen en diensten bedoeld in paragraaf 1, eerste lid.

Die inventaris wordt opgemaakt in twee exemplaren waarvan er één bestemd is voor de in het eerste lid bedoelde dienst. Hij vermeldt op gedetailleerde wijze de goederen en diensten die in aanmerking worden genomen voor de regularisatie, de datum en het nummer van de factuur van de aankoop of het invoerdocument, de maatstaf van heffing waarover ze met de belasting over de toegevoegde waarde werden belast en het te regulariseren bedrag.

§ 3. De regularisatie wordt tot beloop van het passende bedrag verricht door toerekening op het aan de Staat verschuldigde bedrag van de belasting in vak 71 van kader VI van de periodieke aangifte bedoeld in artikel 53, § 1, eerste lid, 2°, van het Wetboek. Wanneer het eindresultaat van deze toerekening een door de Staat verschuldigd bedrag is, wordt dat bedrag naar de volgende aangiftetijdvakken overgebracht tot passend beloop van het bedrag van de belasting in vak 71 van die aangiften. Het bedrag van de aftrekbare belasting bedoeld in paragraaf 1 dat niet kon worden toegerekend in de eerste elf maandaangiften of de eerste drie kwartaalaangiften van het jaar 2019, wordt integraal vermeld in de twaalfde maandaangifte of de vierde kwartaalaangifte van het jaar 2019.

In afwijking van artikel 81, § 3, derde lid, van het koninklijk besluit nr. 4 van 29 december 1969 met betrekking tot de teruggaven inzake belasting over de toegevoegde waarde, geschiedt geen ordonnancering of verrichting gelijkgesteld met een betaling voor de tijdvakken waarop de

(2) Artikel 21ter is enkel van toepassing op de belasting die opeisbaar is geworden vóór 1 januari 2019 (§ 4)

eerste elf maandaangiften of de eerste drie kwartaalaangiften van het jaar 2019 betrekking hebben.

§ 4. Dit artikel is enkel van toepassing op de belasting die opeisbaar is geworden vóór 1 januari 2019.

§ 5. De Minister van Financiën bepaalt de toepassingsmodaliteiten van de regularisatie en de wijze waarop die wordt verricht.

Artikel 21quater

(De tekst van KB nr. 3, artikel 21quater, werd ingevoegd met ingang van 27.05.2019 (Art. 7, KB 12.05.2019, B.S. 27.05.2019, Ed. 1, pg. 50443))

Wanneer een belastingplichtige die een gebouw of een gedeelte van een gebouw verhuurt met toepassing van artikel 44, § 3, 2°, d), van het Wetboek, dat goed overdraagt met vrijstelling van de belasting of een zakelijk recht vestigt of overdraagt op dat goed met vrijstelling van de belasting ten behoeve van een belastingplichtige, en de bestaande huurovereenkomst verder blijft lopen:

- 1° wordt er naar aanleiding van de overdracht van dat goed geen herziening toegepast in hoofde van de overdrager ervan;
- 2° worden eventuele herzieningen met betrekking tot de oorspronkelijk in aftrek gebrachte belasting met betrekking tot dat goed die voortvloeien uit gebruikswijzigingen na de overdracht van het goed of na de overdracht of wederoverdracht van een zakelijk recht op dat goed, uitsluitend verricht in hoofde van de overnemer van dat goed.

Artikel 22

(De tekst van KB nr. 3, artikel 22, is van toepassing met ingang van 01.01.1971 (KB 10.12.1969))

Dit besluit treedt in werking op dezelfde datum als de wet van 3 juli 1969 tot invoering van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde.

Artikel 23

(De tekst van KB nr. 3, artikel 23, is van toepassing met ingang van 01.01.1971 (KB 10.12.1969))

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Bijlage

Recente wijzigingen – KB nr. 3

De historische versies kunnen geraadpleegd worden op www.fisconetplus.be

- * KB van 11.12.2019 - Koninklijk besluit tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 1, 3 en 44 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde wat de registers in het kader van de regeling inzake voorraad op afroep, de herzieningen inzake onroerende bedrijfsmiddelen en de niet-proportionele fiscale geldboeten met betrekking tot overtredingen inzake de verplichting tot indiening van de btw-opgave van de intracommunautaire handelingen en de lijst van de intracommunautaire leveringen van nieuwe vervoermiddelen, betreft (*KB 11.12.2019, B.S. 23.11.2019, pg. 116136*)

Wijzigt met ingang van **02.01.2020**:

- **art. 9** (§ 2, tweede lid, 2° en 3°, gewijzigd)
- **art. 20** (leden 1, 2 en 3, gewijzigd)

- * KB van 12.05.2019 - Koninklijk besluit tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 3 en 14 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde wat de herzieningen betreft (*B.S. 27.05.2019, pg. 50443*)

Wijzigt met ingang van **27.05.2019**:

- **art. 9** (artikel vervangen)
- **art. 11** (§ 1, vervangen, §§ 2 en 3 gewijzigd en § 4 vervangen)
- **art. 16** (artikel vervangen)
- **art. 20** (eerste lid vervangen)
- **art. 21bis** (§ 1, tweede lid, gewijzigd)
- **art. 21ter** (nieuw artikel ingevoegd)
- **art. 21quater** (nieuw artikel ingevoegd)

- * KB van 18.12.2015 - Koninklijk besluit tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 1, 3, 18 en 22 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde (*B.S. 28.12.2015 – Ed. 2, pg. 79604*)

Wijzigt met ingang van **07.01.2016**:

- **art. 3** (§ 1, 1° en 7°, gewijzigd)

- * KB van 24.01.2015 - Koninklijk besluit tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 15, 19, 23, 24, 27, 31, 46, 47, 48, 50, 54 en 56 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde en het koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot uitvoering van de artikelen 84quinquies tot 84decies van het wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (*B.S. 20.02.2015 - Ed. 2, pg. 13872, erratum B.S. 17.04.2015, pg. 22342*)

Wijzigt met ingang van **16.05.2014**:

- **art. 1** (§ 2, tweede lid, gewijzigd)

- * KB van 30.04.2013 - Koninklijk besluit tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 1, 2, 3, 4, 7, 10, 13, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 31, 39, 46, 48, 51, 53, 54 en 56 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde (*B.S. 08.05.2013*)

Wijzigt met ingang van **01.01.2013**:

- **art. 2** (artikel vervangen)
- **art. 3** (§ 1, 1°, 5° en 7°, gewijzigd) [*enkel de Franse tekst*]
- **art. 4** (tweede lid, gewijzigd) [*enkel de Franse tekst*]
- **art. 11** (§ 4, eerste en tweede lid, gewijzigd)

- * KB van 09.01.2012 - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 3 van 10 december 1969 met betrekking tot de aftrekregeling voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde (*B.S. 23.01.2012*)

Wijzigt met ingang van **01.01.2012**:

- **art. 21** (tweede lid, 3° opgeheven)
- titel: "Afdeling VI. – Bijzondere bepaling" (ingevoegd)
- **art. 21bis** (nieuw artikel ingevoegd)